

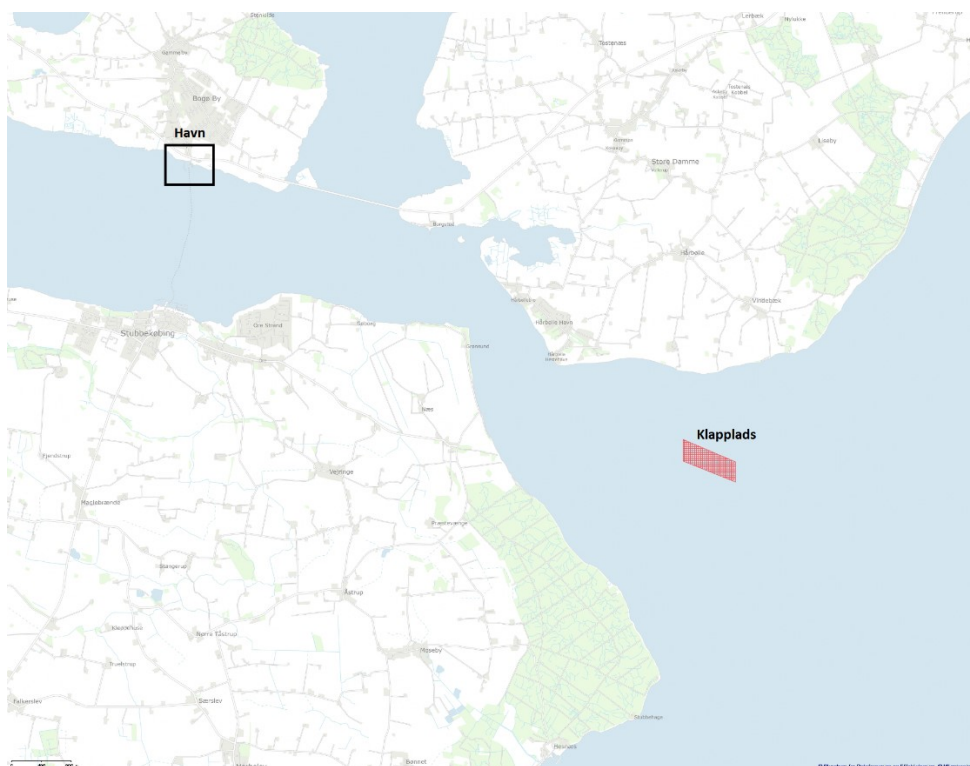
Vordingborg kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

CVR nr. 29189676

Erhverv
Ref. jacin
J.nr. 2021 - 12315
Den 25-04-2022

Bogø Rende, Klaptilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Vordingborg Kommune tilladelse¹ til klaping af 10.000 m³ oprensningmateriale fra et område i Bogø Rende på klappads K_045_03, som er beliggende i Østersøen.

Oversigt over optagnings- og klapområde

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 25-04-2022
Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen og udløber således den 23-05-2022.

Tilladelsen gælder fra den 24-05-2022 og senest til den 23-05-2027.

¹ Tilladelsen er givet med hjemmel i havmiljølovens § 26, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019.

Indholdsfortegnelse

Bogø Rende, Klaptilladelse	1
1 Vilkår for klaptilladelsen.....	3
1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen	3
1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol	3
2 Oplysninger i sagen.....	4
2.1 Sagens baggrund.....	4
2.2 Udtalelser fra høringsparter	5
3 Miljøstyrelsens vurdering	5
3.1 Klapaktiviteten.....	5
3.2 Alternativer til klapning	5
3.3 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan	5
3.5 Vurdering i forhold til vandområdeplaner	7
3.6 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet.....	11
3.7 Vurdering af klappladsen og kumulerede effekter	14
3.8 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder.....	16
3.9 Vurdering i forhold til bilag IV-arter.....	21
3.10 Vurdering af øvrige interesser	21
3.11 Konklusion.....	22
4 Offentliggørelse og Klagevejledning	22
5 Andre oplysninger	23
6 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	23
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	25
BILAG 2 Klappladsens beliggenhed.....	26
BILAG 3 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klapning af optaget havbundsmateriale	27
Bilag 4 Kornkurver	29

1 Vilkår for klaptilladelsen

1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 24-05-2022 og senest til den 23-05-2027.
- B. Der må højst klappes en samlet mængde på 10.000 m³ fastmål, svarende til ca. 8.300 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Klapmaterialet må kun stamme fra den del af sejlrenden, der er indrammet med rødt på det luftfoto, der fremgår af bilag 1.
- C. Klapningen skal foregå på klapplads K_045_03, som ligger i Østersøen. Klappladsens placering fremgår af bilag 2.
- D. Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 10,1 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.
- E. Klapmaterialet skal spredes jævnt på den i pkt. C beskrevne klapplads og må ikke indeholde større faste genstande eller affald.

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- F. Indberetninger om klapning, jf. § 12 og 13, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale², skal ske elektronisk efter nærmere anvisninger fra Miljøstyrelsen. Anvisning findes på www.mst.dk. Indberetningen om opstart af klapning skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 8 dage før klapstart, og skal indeholde oplysninger om fartøjets navn og MMSI nummer. Hvis der sker ændringer i forhold til det indberettede, skal Miljøstyrelsen straks underrettes herom. Afbrydes klapningen i mere end tre måneder, skal der indgives ny underretning.
- G. I forbindelse med klapningen skal positionen, klappet mængde (m³) og dybde for klapningen af de enkelte laster registreres, inden lasten tømmes. Kopi af logbog skal opbevares hos tilladelseshaver i mindst et år efter udløb af klaptilladelsens gyldighedsperiode, så den kan fremsendes til Miljøstyrelsen på anmodning herom.
- H. I forbindelse med indberetning efter endt klapning skal der fremsendes oplysninger om position og dybde på klapning af den last, hvor den mindste vanddybde blev registreret i henhold til vilkår G.
- I. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensningsfartøjet og klapfartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet,

² Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020

er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.

- J. De fartøjer, der udfører opgravningen og klapningen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS klasse A. AIS-udstyret skal til enhver tid være tændt, så længe opgravningen og klapningen udføres. Såfremt der sker nedbrud af AIS-udstyret skal opgravningen/klapningen standses og Miljøstyrelsen underrettes.

2 Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

Vordingborg Kommune søgt om tilladelse til over en 5-årig periode at oprense og klappe i alt 10.000 m³ sediment. Materialet stammer fra Bogø Rende, som ligger i umiddelbar forlængelse af Bogø Havn. Det ønskes klappet på klapplads K_045_03 i Østersøen.

Der er i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til genplacering af havbundsmaterialet taget prøver af sedimentet, som blev analyseret for indhold af miljøfarlige stoffer (tabel 1).

Da materialet indeholdte koncentrationer af miljøfarlige stoffer under det nedre aktionsniveau, blev det vurderet til at være egnet til bypass og sagen blev overført til Kystdirektoratet med henblik på en vurdering af muligheden for en tilladelse til bypass. Kystdirektoratet fandt imidlertid sagen uegnet til bypass grundet sejlrendens placering i et Natura 2000-område, samt stor forekomst af ålegræs i nærområdet. Kornkurven viste, at materialet hovedsageligt består af silt og finkornet sand, og nyttiggørelse på land eller til havs var derfor heller ikke en mulighed (bilag 4).

Da materialet er blevet vurderet uegnet til bypass og nyttiggørelse på havet af Kystdirektoratet og uegnet af Kommunen og relevante entreprenører til nyttiggørelse i projekter på land, anser Miljøstyrelsen betingelserne for at behandle ansøgningen om klappning for opfyldte.

Nærliggende beskyttede områder

Optagningsområdet ligger inde i Natura 2000-område nr. 168 "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund" og Fuglebeskyttelsesområde 84 "Ulvsund, Grønsund og Farø Fjord". Klappladsen er beliggende i inden for samme område.

Påvirkningen af Natura 2000-områder behandles nærmere i afsnit 3.8.

Der er ingen nærliggende havstrategiområder i nærheden af oprensingsområdet eller klappladsen (>50 km afstand).

Havplan

Optagningsområdet ligger i et område udlagt til Natur- og miljøbeskyttelsesområde i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan sendt i høring den 31. marts 2021.

Klappladsen ligger i et område udlagt til miljøbeskyttelsesområde i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan sendt i høring den 31. marts 2021. Vurdering af dette behandles i afsnit 3.3.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Ansøgningen blev sendt i høring hos de relevante myndigheder fra den 17. februar 2022 til den 17. marts 2022. Snaptun Fisk Export A/S er ligeledes også blevet hørt i sagen grundet kort afstand fra oprensingsområdet til et af deres havbrug; Kongsnæs Havbrug ID:18.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsen har ingen bemærkninger til ansøgningen.

Søfartsstyrelsen

Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 10,1 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.

Slots- og Kulturstyrelsen

Slots- og Kulturstyrelsen har ingen bemærkninger til ansøgningen.

Vikingskibsmuseets marinarkæologiske afdeling

Vikingskibsmuseet udtaler, at der ikke er bemærkninger til det ansøgte opgravningsarbejde ved Bogø Rende og klappning ved Tolke Dyb,

Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Snaptun Fisk Export A/S

Snaptun Fisk Export A/S har ingen bemærkninger til ansøgningen.

3 Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Klapaktiviteten

Der gives tilladelse til oprensning af Bogø Rende og klappning af en mængde på 10.000 m³ oprensningsmateriale på klapplads K_045_03.

Klappladsen er beliggende i udmundingen af Grønsund i det sydvestlige Østersøen. Den er beliggende ca. 1,1 km fra det sydlige Møns kyst.

3.2 Alternativer til klappning

Alternativerne til klappning blev udelukket jævnført punkt 2.1.

3.3 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan

Udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021, og blev dermed bindende for de myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet.

Klappning er ikke en aktivitet, der planlægges for, men Miljøstyrelsen skal ved meddelelse af klaptilladelse respektere hensynet til de arealudlæg, som følger af havplanudkastet.

Oprensningsområdet og klapplassen ligger i et område, der er udlagt til naturbeskyttelsesformål (N92). Området er udpeget som Natura 2000-område nr. 168 ” Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund”.

De nærmere regler for områderne fremgår af Habitatbekendtgørelsen nr. 1595 af 06/12/2018 og beskyttelsen af områderne følger afgrænsningen heri. Påvirkningen af Natura 2000-området er beskrevet i afsnit 3.8.

3.4 Vurdering af sedimentet

Hvis klapningen foretages med et fartøj, der kan transportere 200 m³, og fartøjet når ud på klapplassen 3 gange pr dag vil klapningen af den totalt tilladte mængde være overstået på 16 dage. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at en så kortvarig forstyrrelse vil medføre gener forårsaget af de sedimentfaner, der vil opstå i vandfasen på grund af spild i forbindelse med optagning og klappning. Ligeledes lægger Miljøstyrelsen vægt på, at der ønskes en løbende tilladelse og at hele mængden af sediment ikke ønskes optaget på en gang, men spredes ud over 5 år, for løbende at kunne sikre sejlrendens dybde.

I forbindelse med ansøgning om klappning blev der i juni 2021 foretaget analyser af havbundsmaterialet fra Bogø Sejlrende. Der er i alt taget 1 prøve fra Bogø Sejlrende. I tabel 1 er vist resultatet af et gennemsnit af disse analyser samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klappvejledningen³. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. Data, der ligger til grund for den eksisterende baggrund, er baseret på overvågningsdata fra NOVANA programmet⁴. En nærmere forklaring på prøvetagningsstrategier samt, hvordan de miljøfarlige stoffer i sedimentet vurderes, fremgår af bilag 3. Sedimentprøvens kornstørrelse vises i en kornkurve i bilag 4. Sedimentet består primært af fint sand/groft silt.

Tabel 1. Gennemsnitsværdier af analyser fra blandingsprøver fra Bogø Rende, samt baggrundskoncentrationer og aktionsniveauer

Stof	Gennemsnit af analyse-resultater	Eksisterende baggrundskoncentration ved tilsvarende glødetab*	Nedre aktionsniveau mg/kg TS	Øvre aktionsniveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	56,10			
Glødetab (GT) i % af tørstof	2,83			
Arsen (mg/kg TS)	1,20	2,00	20	60
Bly (mg/kg TS)	4,15	9,37	40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,20	0,09	0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	3,80	10,33	50	270
Kobber (mg/kg TS)	3,00	4,20	20	90

³ By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klappning.

⁴ NOVANA står for ”Det nationale overvågningsprogram for vandområder”.

Kviksølv (mg/kg TS)	0,01	0,01	0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	2,90	4,22	30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	0,006	0,001	0,007	0,200
Zink (mg/kg TS)	19,00	20,79	130	500
PAH (mg/kg TS)**	0,44		3	30
PCB (hvis målt for det)	0,00		0,02	0,2

TS = tørstof. GT = glødetab.

* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

Ingen af de målte stoffers værdier ligger over nedre aktionsniveau.

En sammenligning med koncentrationerne i havbundsmaterialer fra den omgivende havbund med et tilsvarende glødetab tyder ikke på, at sedimentet har fået tilført væsentlige forhøjede koncentrationer af disse stoffer fra aktiviteter, der er foregået inde i havnen. TBT stammer dog fra bundmaling fra skibe. Stoffet er i dag forbudt, men findes stadig i sedimentet, hvor de har en lang nedbrydningstid. Det er derfor ikke usædvanligt at finde det i en sejlrende nær en havn. Koncentrationerne for alle stofferne på nær TBT og cadmium ligger under den forventede baggrundskoncentration, mens koncentrationen for zink i sejlrenden ligger tæt på baggrundskoncentrationen.

3.5 Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Optagningsstedet og klappladsen ligger i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet. Området skal opfylde miljømålet "God Økologisk tilstand" Miljømålet "God kemisk tilstand" skal opnås for begge områder.

Af tabel 2 fremgår det, hvordan tilstanden i vandområdet omkring henholdsvis optagningsstedet og klappladsen er fastlagt i vandområdeplanen 2021-2027.

Tabel 2, Økologisk tilstand i vandområde 45 Grønsund, hvor optagningsstedet og klappadsen er beliggende.

Vandområdedistrikt:	Sjælland
Hovedvandområde:	Smålandsfarvandet
EU Vandområde ID:	DKCOAST45
DK Vandområde ID:	45
Navn:	Grønsund
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	100.5
Enhed:	km ²
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi:	Bæltlav karakteriseret ved vandudveksling, gennemsnitsdybde, lagdeling og sediment
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede planter (dækfrøede):	Ringe økologisk tilstand
Ilthforhold understøtter:	Ukendt
Lysforhold understøtter:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, Benthiske invertebrater:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

3.5.1 Økologisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende kvalitetselementer: Dybdeudbredelsen af rodfæstede planter (ålegræs), fytoplankton, som udtryk for fytoplanktonbiomasse, benthiske invertebrater, som beskriver tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet, samt nationalt specifikke stoffer, der omhandler de nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav. Miljøstyrelsen vurderer derfor klappningens påvirkning på disse konkrete parametre.

Rodfæstede planter (Ålegræs)

Den økologiske tilstand for indikatoren Rodfæstede planter (Ålegræs) er i vandområdeplanerne 2021-2027 angivet som ”ringe økologisk tilstand” i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

Ålegræs kan teoretisk set påvirkes af sedimentfaner på to måder: Dels ved direkte tildækning af bladene, hvis sedimentet aflejres på planterne, dels ved at vandet bliver uklart i sedimentfanerne, så lyset ikke når ned til planterne.

Da optagelsen foregår i en aktiv sejrende, hvor dybden jævnligt vedligeholdes, forventes der hverken et væsentligt spild i områder, hvor ålegræs har udbredelse, eller opgravningen af planter i forbindelse med oprensningen. Derudover vurderes det, at en eventuel tildækning af planter i området nær sejlrunden vil udgøre en forsvindende lille del af vandområdets ålegræsbede. Miljøstyrelsen bemærker, at der ifg. ortofoto stadig vokser ålegræs helt op af sejlrunden, hvilket giver anledning til at tro at planterne enten kan overleve eller reetablere efter opgravning, da aktiviteten har fundet sted før. Derfor vurderes optagningen, at være uden betydning for udbredelsen af ålegræs i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

Da Kystdirektoratet fandt sagen uegnet til bypass, var det grundet sejlrendens placering i et Natura 2000-område, samt stor forekomst af ålegræs i nærområdet. Der vil forekomme et spild ved opgravning af oprensningsmaterialet, hvoraf en del af dette spild har risiko for at tildække ålegræsbede. Miljøstyrelsen vurderer dog at arealet og graden af tildækket ålegræs vil udgøre en forsvindende lille del af vandområdets samlede ålegræsbede.

Klappladsen ligger nær to sandbanker, der potentielt kan have ålegræsbede. Grundet de stærke strømforhold i området, vil sedimentfanen fra klapningen blive ført enten ud af sundet eller ind i sundet, og således væk fra de to sandbanker der ligger tæt på. Miljøstyrelsen bemærker endvidere, at der ved inspektion af ortofoto af de to sandbanker noteres, at der ikke er synlig forekomster af ålegræs.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at ålegræs generelt ikke påvirkes af betydning ved optagning og klapning i henhold til denne tilladelse.

Fytoplankton (klorofyl)

Den økologiske tilstand for indikatoren Fytoplankton (klorofyl) er i vandområdeplaner 2021-2027 angivet som "moderat økologisk tilstand" i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

Ved frigivelse af næringssalte fra klapmaterialer og ved nedbrydning af organisk materiale herfra, kan der ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder, hvor planktonnets vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Derfor skal det overvejes, om klapning af store mængder bør undgås i planternes vækstsæson.

Der forventes ikke en mærkbar påvirkning af klorofylindholdet eller af vandets iltindhold som følge af klapningerne i 45 Grønsund, Smålandsfarvandet, da der er tale om så små klapmængder, og dermed en meget kortvarig påvirkning, der anses for ubetydelig i forhold til de vandmængder, som klapmaterialet blandes op med. Det relativt lave glødetab på 2,83% indikerer også at indholdet af organisk materiale i klapmaterialet er lavt og at iltsvind ikke forventes på baggrund af klapningen. Indholdet af organisk materiale giver derfor ikke grund til at stille vilkår til optagnings- eller klapmetode, eller til begrænsning af klaptidspunkt i løbet af året. Se afsnit 3.7 for vurdering af kumulativ påvirkning af klorofylindholdet med lokale iltsvindsforhold

Bentiske invertebrater

Den økologiske tilstand for indikatoren bunddyr er i vandområdeplaner 2021-2027 angivet som "ukendt" i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

De bunddyr, der befinder sig på optagningsstedet bliver fjernet i forbindelse med optagningen. På klappladsen vil fauna, der befinder sig der, hvor sedimentet lander, blive tildækket og i høj grad forventes disse individer at dø. Arealmæssigt vil denne påvirkning dog udgøre en ubetydelig del af vandområdet. Der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr til området.

Klapningen vurderes derfor ikke at forringe tilstanden for bunddyr i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

I Miljøstyrelsens vurdering er der også lagt vægt på, at klapmaterialet består af sand med alle miljøfarlige stoffer under det nedre aktionsniveau, og at der nær klapplassen er sandet sediment og nærtliggende sandbanker (bilag 4). Den længerevarende påvirkning bliver derfor ikke antaget som forstyrrende, da tilførslen af materiale har naturlig karakter.

Klapningen vurderes derfor ikke at forringe tilstanden for bunddyr på vandområdeniveau.

Miljøfarlige stoffer (Nationalt specifikke stoffer)

Den økologiske tilstand i et vandområde vurderes også på baggrund af de miljøfarlige stoffer, hvor der er sat nationale miljøkvalitetskrav.

Den økologiske tilstand for de miljøfarlige stoffer er i vandområdeplaner 2021-2027 angivet som "ikke-god økologisk tilstand" i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

For de nationalt specifikke stoffer, som også indgår i målinger i forbindelse med sager om tilladelse til klapning, er der endnu ikke fastsat sedimentkvalitetskrav. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at påvirkninger fra miljøfarlige stoffer i regi af vandplanerne bedst varetages ved vurderinger af de eksisterende sedimentkvalitetskrav for de EU-prioriterede stoffer, som behandles i afsnit 3.5.2 om kemisk tilstand i vandområdet.

Samlet vurdering i forhold til økologisk tilstand

Det vurderes, at optagningen og klapningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske tilstand eller ændre på vandområdets mulighed for at opfylde god økologisk tilstand.

3.5.2 Kemisk tilstand

Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer. Den kemiske tilstand er i vandområdeplaner 2021-2027 angivet som "ikke-god kemisk tilstand" i såvel optagningsområdet som omkring klapplassen.

Miljøstyrelsen vurderer, at de miljøkvalitetskravene i sedimentet (SKK) er de mest relevante miljøkvalitetskrav i forhold til vurdering af den kemiske tilstand og påvirkningen på denne ved klapning.

For de stoffer, der analyseres for i klapsager, og som også er en del af de EU-prioriterede stoffer og derfor skal vurderes under områdets kemiske tilstand, er der fastsat sedimentkvalitetskrav i sediment for cadmium, bly og anthracen.

For at opnå god kemisk tilstand må baggrundsniveauet ikke overskride 0,0048 mg/kg TS for anthracen, 163 mg/kg TS. For cadmium må baggrundsniveauet ikke overstige 3,8 mg/kg TS. Her til kommer bidraget fra klapmaterialet.

Målinger fra vandområdet viser, at hverken anthracen, cadmium eller bly overskrider miljøkvalitetskravene for sediment, og ingen af disse stoffer er derfor

årsagen til at vandområdet er i "ikke-god" miljøtilstand. Idet klapmaterialets indhold af bly og cadmium (tabel 1) heller ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav for god kemisk tilstand i vandområderne, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil forringe den kemiske tilstand og dermed ikke have betydning for at opnå en god kemisk tilstand i vandområde 45 Grønsund, Smålandsfarvandet.

Den gennemsnitlige koncentration af anthracen i oprensningsmaterialet i Bogø Rende er målt til 0,04 mg/kg, og overskrider derfor miljøkvalitetskravet for anthracen i sediment. Dette tal indgår i tabel 1 under summen af PAH'er. Idet påvirkningen skal vurderes på vandområdeniveau, vurderer Miljøstyrelsen ikke, at den mængde anthracen, der klappes fra Bogø Rende, vil være en betydende merbelastning for vandområdet.

Samlet vurdering i forhold til kemisk tilstand

Miljøstyrelsen vurderer, at klapning af materialet fra Bogø Rende ikke vil overskride miljøkvalitetskravene for god tilstand i vandområdet. Det vurderes endvidere, at en eventuel påvirkning omkring optagningsstedet og klappladsen vil udgøre en ubetydelig påvirkning af vandområderne, hvorved aktiviteten ikke vil medføre en forringelse af overfladevandområders tilstand og ikke vil være til hinder for opfyldelsen af målet om god tilstand.

3.6 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet

Miljøstyrelsen skal jf. havstrategilovens⁵ § 18 sikre, at klapningen ikke medfører påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter lovens §§ 12 og 13. Forpligtelsen til ikke at meddele tilladelse i strid med miljømål og indsatser indtræder i takt med, at de enkelte dele af havstrategierne fastlægges endeligt.

Det danske havterritorium er opdelt i to havområder, henholdsvis Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Havmiljølovens målsætninger implementeres gennem udarbejdelse af havstrategier for hver af havområderne, jf. havstrategilovens § 4, stk. 1. I første del af Danmarks Havstrategi II⁶ fastlægges en definition på "god miljøtilstand", den aktuelle miljøtilstand i de danske havområder (bisanalyse) samt 68 konkrete miljømål til sikring af opnåelse af en god miljøtilstand.

I Danmarks Havstrategi II defineres, hvad der forstås ved god miljøtilstand for 11 såkaldte deskriptorer. Deskriptorerne udgør forskellige kategorier af forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden samt påvirkningen fra menneskelige aktiviteter. Identificeringen af de 11 deskriptorer og beskrivelserne af god miljøtilstand er fastlagt i overensstemmelse med havstrategilovens bilag 2. Deskriptorerne omfatter 1) Biodiversitet, 2) Ikke hjemmehørende arter, 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk, 4) Havets fødenet, 5) Eutrofiering, 6) Havbunden, 7) Hydrografiske ændringer, 8) Forurenende stoffer, 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, 10) Marint affald og 11) Undervandsstøj.

⁵ Lovbekendtgørelse 25/11/2019 nr. 1161 om havstrategi.

⁶ Danmarks Havstrategi II, første del - god miljøtilstand, bisanalyse og miljømål.

For hver deskriptor fastlægger havstrategien en række miljømål med tilhørende indikatorer. En indikator er et parameter, som anvendes til at vurdere om miljømålet er opfyldt. Miljømålene er bindende, og skal derfor iagttages i forbindelse med meddelelse af tilladelse til klapning, dog således, at hvis de miljømæssige aspekter er omfattet af miljømål fastsat i en henhold til en vandplan eller Natura 2000-plan, erstatter et sådant miljømål de målsætninger, som er fastsat efter havstrategien, jf. havstrategiloven § 2, stk. 2.⁷

Nogle af deskriptorerne angår miljømål, som ikke påvirkes af klapning. I den konkrete sag gælder dette de deskriptorer som er angivet i tabel 5.

Tabel 5. Deskriptorer, som ikke påvirkes af klapning.

Deskriptor	Miljømål	Påvirkes ikke af klapning fordi
1 Biodiversitet	Formålet med deskriptor 1 er at sikre, at biodiversiteten opretholdes. Da der endnu ikke fastlagt tærskelværdier for god miljøtilstand for pelagiske habitater og fisk, der ikke udnyttes erhvervsmæssigt, indgår disse forhold derfor ikke i vurderingen.	Dyr og planter påvirkes ikke på bestandsniveau af klapning. Se afsnittet om naturtyper under vurderingen af Natura 2000-områder.
2 Ikke hjemmehørende arter	Havstrategiens miljømål for ikkehjemmehørende arter fokuserer på at begrænse tilkomst af nye ikkehjemmehørende arter og at begrænse de negative effekter af invasive arter.	Da klapning ikke indebærer introduktion af ikke-hjemmehørende arter, vurderes miljømålet ikke at blive påvirket af klapning af havsediment, der stammer fra lokalrådet.
4 Havets fødenet	Havstrategiens miljømål for havets fødenet omhandler sikring af fornøden viden for fremadrettet at kunne fastsætte tærskelværdier for fødenettets tilstand. Samspillet mellem de forskellige arter i et fødenet er komplekst og i konstant variation, og det er med det nuværende vidensgrundlag vanskeligt at identificere mål, der skal sikre opnåelsen af god miljøtilstand.	Miljømål for denne deskriptor påvirkes ikke af det ansøgte, idet klapningen ikke påvirker dyr og planter på bestandsniveau. Se afsnittet om kvalitetselementerne i vurdering af vandområdeplaner og afsnittet om naturtyper under Natura 2000-vurderingen.
7 Hydrografiske ændringer	Havstrategiens miljømål for hydrografiske ændringer angiver, at konkrete projekter alene skal have lokale virkninger og i øvrigt udformes under hensyn til miljøet.	Den beskedne dybdeforringelse af havbunden på selve klapplassen vurderes ikke at ændre områdets hydrografi. En mindre ændring, inden materialet fordeles på havbunden, vurderes kun at være lokal.
10 Marint affald	Havstrategiens miljømål for marint affald handler bl.a. om, at mængden af marint affald skal reduceres væsentligt, og at	I henhold til vilkår E skal eventuelt affald frasorteres inden havbundsmaterialet klappes, og det vurderes derfor ikke at bidrage til

⁷ Jf. Danmarks Havstrategi II, første del, side 24-25.

	tab af fiskeredskaber skal forebygges.	øget tilførsel af marint affald i havmiljøet.
11 Undervandsstøj	Havstrategiens miljømål for undervandsstøj handler bl.a. om, at skadelige virkninger af impulsstøj for dyr skal undgås. For lavfrekvent støj er der mål om fastsættelse af tærskelværdier og opbygning af viden.	Emnet behandles under afsnittet om bilag IV-arter. Det vurderes ikke, at undervandsstøj fra klappingen vil påvirke marine arter.

De relevante deskriptorer for denne afgørelse er angivet i tabel 6. I denne klaptilladelse er påvirkningen af miljømålene i havstrategien for disse deskriptorer vurderet således:

Tabel 6. Deskriptorer, som kan påvirkes af klapping.

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
3 Erhvervsmæssig fiskeri.	Havstrategiens miljømål for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er fastsat med reference til den fælles fiskeripolitik, som fastslår, at fangstniveauer og fiskebestandes reproduktion skal være bæredygtig.	Hensyn til fiskeriforhold varetages i klaptilladelser gennem en vurdering af påvirkningen af fiskeriinteresserne i lokalområdet. Dette sker gennem høring af Fiskeristyrelsen. I den aktuelle sag har Miljøstyrelsen ikke modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen og vurderer derfor ikke, at den pågældende klapping er af væsentlig interesse for fiskeriet.
5 Eutrofiering	Havstrategiens miljømål for eutrofiering er bl.a., at dansk andel af tilførsler af kvælstof og fosfor for Østersøen skal følge de maksimalt acceptable tilførsler, som er blevet fastsat i HELCOM (de såkaldte HELCOM-lofter). Dette sikrer, at der på sigt kan opnås god miljøtilstand for eutrofiering. For Nordsøen er der endnu ikke fastsat tærskelværdier for næringsstoffer.	Eutrofieringseffekter af klappingen behandles i vurderingen af påvirkninger i henhold til vandområdeplaner under afsnittet om kvalitetselementet fytoplankton (klorofyl) og afsnittet om kumulativ påvirkning. Her har Miljøstyrelsen vurderet, at klappingen ikke vil have en væsentlig effekt på eutrofiering og iltforholdene i området.
6 Havbundens integritet	Havstrategiens miljømål for havbundens integritet omhandler bl.a. beskyttelse af Øresund og supplerende beskyttede områder samt opbygning af viden og bidrag til fastsættelse af tærskelværdier for tab og forstyrrelse.	Klapping anses som værende en fysisk forstyrrelse. Ved aktiviteter, der medfører en forstyrrelse af havbunden, kan ændringen genoprettes, hvis aktiviteten ophører. Dette er tilfældet ved klapping, hvor de arter, som lever på klappladsen, vil genindvandre efter klappingen er ophørt. I Østersøen udgør klappaktiviteterne en ubetydeligt del af den samlede

		forstyrrelse ⁸ , og påvirkningen af havbunden ved klapning er derfor begrænset. Den forstyrrelse af havbunden, som den ansøgte oprensning og klapning medfører, vil være afgrænset til klapplassen og oprensningsområdet. Da forstyrrelsen derfor er meget lokal og midlertidig, vurderes den ikke at være af betydning for, at målet om god miljøtilstand opnås. Desuden bemærker Miljøstyrelsen, at der tidligere er givet tilladelse til klapning på klapplassen så arealet der forstyrres øges derved ikke i forhold til nuværende aktivitet. Der er én tilladelse på klapplassen, som blev tildelt den 18.12.2020. Den er senere blevet påklaget. På tidspunkt af udstedelse af denne tilladelse er den påklaget sag derfor ikke gældende.
8 Forurenende stoffer	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer skal bl.a. sikre, at de grænseværdier, der er fastsat, overholdes.	Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om vandområdeplaner, afsnit 3.5.2 Kemisk tilstand, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil ændre på vandområdernes kemiske tilstand.
9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum handler bl.a. om, at udledningen af forurenende stoffer ikke må lede til overskridelser af gældende grænseværdier.	Områdets kemiske tilstand indikerer ikke, at fisk og skaldyr vil blive påvirket af miljøfarlige stoffer. Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om Vandområdeplaner.

Samlet vurdering i forhold til havstrategi

Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil medføre påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af havstrategiens miljømål.

Desuden bemærker Miljøstyrelsen, at der grundet afstanden på ca. 135 km (fugleflugt) mellem klapplassen og nærmeste havstrategiområde ikke vil være en påvirkning på dette fra klapningen.

3.7 Vurdering af klapplassen og kumulerede effekter

Klappads K_161_02 benyttes også til klapning af oprensnings fra følgende havne:

Kystdirektoratet – 150.000 m³. 16.11.2020 – 17.12.2025.

⁸https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

Sagen er senere blevet påklaget. På tidspunkt af udstedelse af denne tilladelse er den påklaget sag derfor ikke gældende.

Klappladsen dækker et areal på 29,5 ha. Den samlede mængde, der gives tilladelse til at klappe på den konkrete klapplads over de næste 5 år er 160.000 m³, hvilket teoretisk set ville resultere i et gennemsnitligt ca. 55 cm tykt lag på havbunden, hvis det hele blev klappet på en gang. Dette er under antagelse af, at klapmaterialet fordeles jævnt på klappladsen, samt at alt materialet klappes på en gang.

Miljøstyrelsen vurderer dette meget konservative estimat, som en ubetydelig ændring af dybden. Klapningen forventes dog at foregå løbende over tilladelsens gyldighedsperiode, idet der kan være brug for en løbende vedligeholdelse af vanddybden i sejrenden. Desuden vil klapmaterialet også indgå i den naturlige sedimenttransport på havbunden, hvilket langsomt udjævner havbunden på klappladsen.

Da tilsandingen af havne og sejlrrender er en kontinuerlig løbende proces vil behovet for oprensning oftest håndteres løbende i kampagner hen over de 5 år, hvor tilladelserne gælder. Det er strøm og bølger, der har flyttet sand og andet havbundsmateriale ind i havnene og ned i sejlrrenderne, og de samme naturkræfter virker også ude på klappladsen. De klappede havbundsmaterialer vil genindgå i den naturlige sedimentvanding i området.

Den nærmeste klapplads (K_044_02) ligger ca. 8,2 km syd for klapplads K_045_03. Klappladserne ligger ikke i en nærhed af hinanden, hvilket derfor ikke giver Miljøstyrelsen grund til at forvente en kumulativ påvirkning fra klapningen på de to områder.

Oprensningsområdet ligger ca. 250 meter fra et havbrug med produktion; Kongsnæs Havbrug, og ca. 500 meter fra råstofindvindingsområde 538-AA, der er udlagt som fællesområde. I forbindelse med ansøgningen til råstofindvindingsområdet modtog Miljøstyrelsen en miljøkonsekvensrapport forud for områdets udlæggelse som fællesområde. I den rapport blev der vurderet på råstofindvindingsområdets påvirknings på Kongsnæs Havbrug. I rapporten blev der lagt vægt på, at der siden 1970'erne har foregået indvinding i området, og at der i en lang årrække har sameksisteret havbrug og råstofindvinding i området uden problemer.

Ved oprensning af 10.000 m³ forventes der et naturligt spild af sediment, når det lastes op på pramme, men det spild, der vil komme af den beskedne mængde, er mange gange mindre end det spild man forventer ved indvinding af råstoffer. Til sammenligning har råstofområde 538-AA en maksimal årlig indvindingsmængde på 230.000 m³. Miljøkonsekvensrapporten for indvindingsområdet lægger også stor vægt på, at der forekommer en stærk strøm i området, som hurtigt vil transportere spildet i forbindelse med opgravningen væk. Materialet i Bogø Rende har en større gennemsnitskornstørrelse end materialet i 538-AA. Materialet i Bogø Rende er dog stadig hovedsagligt fint sand, og forventes at blive påvirket af strømmen på samme måde som materialet fra 538-AA (bilag 4). Miljøstyrelsen vurderer derfor, at der ikke vil foregå påvirkning af Kongsnæs Havbrug ved oprensning af Bogø Rende. Ejeren af Kongsnæs Havbrug, Snaptun Fiskexport A/S, er blevet hørt i sagen og havde ikke nogen bemærkninger.

Miljøstyrelsen overvåger hvert år de danske havområder for iltsvind. Ca. 10 km nordøst for klapplassen ligger en af Miljøstyrelsens målestationer. Målestationen har fra juli-oktober i 2018, 2019, 2020 og 2021 oplevet moderat til kraftigt iltsvind, og det vurderes derfor, at området kan være påvirket af regelmæssig iltsvind. Andre målestationer i nærheden, dog længere væk, måler sjældent iltsvind. Grundet klappmaterialets relative lave glødetab på 2,83% forventes der ikke en forøgelse eutrofieringsgraden af det omkringliggende havområde. Ydermere ligger klapplassen i udmundingen Grønsund, og der forventes derfor en stor gennemstrømning, som er med til at viderebringe sedimentet og dermed fortynde det i vandsøjlen. Der forventes derfor ingen kumulativ påvirkning af havmiljøet som konsekvens af klappningsaktiviteten.

3.8 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

En klaptilladelse er omfattet af kravet om vurdering af påvirkning af Natura 2000-områder efter § 6 i bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter.

Vurderingen foretages på baggrund af eksisterende viden om Natura 2000-området.

Optagningsområdet og klapplassen er begge beliggende i Natura 2000-område nr. 168 "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund". Området består af Habitatområde H147 og Fuglebeskyttelsesområde 84.

Vurderingen af påvirkningen på Natura 2000-området er sket på baggrund af følgende oplysninger om området:

- Natura 2000 plan 2016-2021 for området.⁹
- Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 for området¹⁰
- MiljøGIS for Natura 2000-områder, herunder kortlægning af marine habitattyper, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder.¹¹

Habitatområde H147

Dele af områdets naturtyper, herunder sandbanker, mudder og sandflade blottet ved ebbe, bugter og vige, samt strandenge udgør en relativ stor del af den nationale og baltiske udbredelse af disse naturtyper. Området er også udpeget grundet dets internationale betydning for en lang række raste- og ynglefugle i de baltiske lande, herunder spidsand, pibeand og roverterne.

Miljøstyrelsen vurderer dog, at det kun er de marine naturtyper og marint tilknyttede arter, som er relevante i forbindelse med vurdering af påvirkning fra oprensning og klappning af havbundsmateriale fra Bogø sejlrende. Disse vurderes i tabel 7.

⁹ https://mst.dk/media/130860/n168_n2000plan_2016-21.pdf

¹⁰ <https://mst.dk/media/194284/n168-basisanalyse-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>

¹¹ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3basis2020>

Tabel 7. Relevante marine naturtyper og arter i habitatområde H147.

Naturtype eller art	Beskrivelse	Vurdering og konklusion
Bugt (1160)	Naturtypen udgør størstedelen af fjordene i de indre danske farvande. I dette Natura 2000-område er der kortlagt ca. 18.876 ha lavvandede bugter og vige. Såvel oprensningsområdet som klappladsen ligger i denne naturtype. Klappladsen udgør 29 ha, altså ca. 0.14% af denne kortlagte naturtype i habitatområdet.	Miljøstyrelsen har vurderet strømmen i området ved klappladsen ¹² , som løber i en sydøst-nordvest gående retning. En klapning af løst finkornet sediment vurderes ikke at medføre ændringer af naturtypen, da strømmen med tiden vil transportere klapmaterialet mod sydøst og ud af Smålandsfarvandet, eller mod nordvest og ind i Smålandsfarvandet under så stor en fortynding, at det ikke vil give anledning til målelige dybdeforandringer eller tildækning af de dyr og planter, der lever her.
Stenrev (1170)	Stenrev har et rigt plante- og dyreliv og udgør i habitatområde H147 ca. 1912 ha, med den største forekomst i den nordlige og østlige del af området. Klappladsen ligger ca. 1,6 km nordøst for et stenrev på 290 ha ud for kysten ved Corselitze Skov.	En klapning af løst finkornet sediment vurderes ikke at medføre ændringer af naturtypen, da strømmen med tiden vil transportere klapmaterialet mod sydøst og ud af Smålandsfarvandet under så stor en fortynding, at det ikke vil give anledning til målelige dybdeforandringer eller tildækning af de dyr og planter, der lever her. Ydermere er afstanden til stenrevet stor, og den sydøst- og nordvest gående strømretning sikrer at en eventuel sedimentfane ikke ville påvirke revet væsentligt.
Sandbanke (1110)	Områdets mange sandbanker er et af udpegningsgrundlagene for Natura-2000 området, og de udgør en relativ stor del af den baltiske	Materialet, der skal klappes, har af ifg. kornstørrelseskurver vist sig at bestå primært af sand (bilag 4). Klapmaterialet svarer derfor

¹² Vurdering baseret på MIKE 21 Hydrodynamic Model (HD), DHI, hentet via: www.metocean-on-demand.com

	population af denne naturtype. Klappladsen ligger ca. 30 meter fra en sandbanke mod nord og ca. 200 meter mod syd. Sandbankerne omkring klappladsen har ifølge vandområdeplanerne 2021-2027 ringe eller moderat tilstand af ålegræs.	til det naturligt forekommende bundmateriale i klapområdet og det er målt til ikke at indeholde forurenede stoffer over baggrunds niveau. Af den grund vurderer Miljøstyrelsen, at en klapning på sandbanke, hvor der er begrænset forekomst af ålegræs, i en begrænset periode, ikke vil have væsentlig negativ påvirkning af naturtypen. Ligeledes har inspektion af ortofoto af sandbankerne konkluderet, at der ikke er en stor forekomst af ålegræs i området.
Spættet sæl (1365)	Spættet sæl har generelt været i fremgang i habitatområdet 147. Populationen bliver opmålt i Bøgestrømmen samt ud for det nordøstlige Jungshoved. Ifølge basisrapporten for Natura 2000-området nærmer området sig sin naturlige bærekapacitet af spættet sæler.	Grundet afstanden (ca. 25 km) til populationens normale raste/udbredelsesområde, vurderer Miljøstyrelsen, at opgravningen og klapningen ikke vil have en negativ effekt på dyrene og deres anvendelse af habitatområdet.
Havlampret (1095)	Havlampretten er en ny udpegningsart for habitatområdet 147, og der foreligger derfor ikke nogen tidligere undersøgelser af artens udbredelse i området. Generelt vides det om havlamprettens udbredelse i Danmark at den primært opholder sig ved Jyllands vest- og nordkyst.	Der er ikke nogen kendte populationer i området omkring klapningen, og det forventes derfor ikke, at aktiviteten vil skade havlampretten. Miljøstyrelsen bemærker desuden at hverken oprensning eller klapningen vurderes at påvirke områder i nærhed til vandløb, og det vurderes derfor, at en vandring til gydeområder i vandløb for en eventuel population af havlampret i området ikke vil blive forstyrret af klapaktiviteten.

På baggrund af de vurderinger, som fremgår af tabel 7, har Miljøstyrelsen samlet vurderet, at habitatområdets arter og naturtyper ikke vil blive væsentligt påvirket af de små helt lokale og kortvarige forstyrrelser, som en klapning i henhold til denne tilladelse vil kunne medføre.

Fuglebeskyttelsesområde 84

Området er udpeget på baggrund af dets betydning som fourageringsområde for en lang række trækfugle. Samtidigt findes der også en lang række ynglefugle tilknyttet til Fuglebeskyttelsesområdet og habitatområdet.

Bestanden af fugle kan påvirkes af klapaktiviteter, hvis arbejdet bevirker, at en væsentlig del af deres fødegrundlag reduceres. Desuden kan ynglefugle forstyrres af støj fra klapningsaktiviteter, der foretages tæt på deres ynglepladser. Både trækfugle og ynglefugle kan blive forstyrrede i perioder hvor de raster på vandet, for eksempel i perioder, hvor de er i fjerfældning, og derfor har svært ved at lette fra vandet.

Som det fremgår af afsnittet om vandområdets økologiske og kemiske tilstand, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil medføre væsentlige reduktioner i områdets bundvegetation, bunddyr eller fisk. Fuglenes fødegrundlag vurderes derfor ikke at blive reduceret på grund af klapning. Den nærmere vurdering af påvirkningen af fuglene på udpegningsgrundlaget er derfor foretaget på baggrund af den mulige fysiske forstyrrelse, arbejdet kan medføre for fuglene.

De arter af fugle der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 84 fremgår af tabel 8.

Tabel 8. Udpegningsgrundlaget for F1. (T)= trækfugl (Y)=yngler i området

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	Knopsvane (T)	Troldand (T)
	Lille skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Blishøne (T)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	

På udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 84 indgår 3 arter som ynglende og 5 arter af trækfugle. Sikring af gunstig bevaringsstatus indebærer, at arterne på lang sigt kan opretholde levedygtige bestande, og at der ikke må ske en forringelse eller reduktion af deres levesteder.

Nogle arter er mere relevante for en vurdering af mulig påvirkning. Af trækfugle gælder dette både arter, som søger føde i vandet, og som raster på vandfladen eller på land, og andre som søger føde på lavt vand og vadeblader, og som raster her eller på land. Vurderinger af påvirkninger på de relevante grupper fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Arter fra udpegningsgrundlaget fordelt på levesteder.

Gruppering ¹³	Art	Beskrivelse	Vurdering
Trækfugle som overvintrer på vandet, hvor de dykker efter føde.	Troldand Lille skallesluger	Troldand og lille skallesluger lever typisk på lavt vand, gerne med sandbund, hvor arten fanger muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. Arterne kan således påvirkes på klappladsen.	Da der ikke forventes en effekt på bunddyr på vandområdeniveau, er der alene tale om en påvirkning i form af midlertidig forstyrrelse på klappladsen. Miljøstyrelsen vurderer, at der er tilstrækkeligt med alternative fourageringspladser i området i de berørte perioder, som fuglene kan benytte.
Ynglefugle tilknyttet holme, småøer, sandrevler uden landlevende rovdyr eller uden menneskelig forstyrrelse	Fjordterne Havterne	Ternerne fouragerer primært på havet og lever hovedsagligt af fisk. De bruger synet under fødesøgningen og styrtdykker regelmæssigt efter byttet. Ud fra basisanalysen for området egner Malurtholm ud for Fanefjord sig til yngleplads for begge ternearter, og det kan derfor ikke udelukkes at de yngler her.	Arterne kan påvirkes af en øget turbiditet i vandet, der reducerer deres mulighed for at se fiskene. Ved en kortvarig og lokal forstyrrelse vil fuglene dog kunne finde andre fourageringsområder i og i nærhed til Natura 2000-området. Der forventes ikke en væsentlig påvirkning af bestandene af småfisk som fuglene fouragere på. Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at forstyrrelse i forbindelse med klapaktiviteten vil være på niveau med øvrig sejlads gennem området, og vurderes ikke at foregå i nærhed til yngleområderne for de to arter af terner.

¹³ Fuglene er grupperet efter opholdssted og levevis

Følgende øvrige arter af fugle anses ikke for relevante i forhold til klapaktiviteter, da de hovedsageligt opholder sig i områder eller søger føde på vis, der ikke forstyrres af optagning og klappning: knopsvane, blichøne og havørn.

Samlet vurdering af de mulige påvirkninger på Natura 2000 området.

Af de samme grunde, som fremgår af den ovenstående redegørelse, er det Miljøstyrelsens vurdering, at optagning og klappningen ikke vil have væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets habitattyper, de beskyttede arter i habitatområdet eller de fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet.

3.9 Vurdering i forhold til bilag IV-arter

Alle arter af hvaler, herunder marsvin, er bilag IV-arter, der kan forekomme i enten oprensingsområdet eller ved klapplassen, og som derfor er relevante i forhold til nærværende vurdering. Der skal derfor foretages en vurdering af om opgravningen og klappningen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i arternes naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Marsvin er den eneste regelmæssigt forekomne hvalart i området, og vurderingen i forhold til hvaler vil derfor behandle mulige påvirkning på marsvin.

Der er tre bestande af marsvin i dansk farvand, hhv. Nordsøpopulation, Bælthavspopulation og Østersøpopulation¹⁴. Klapplassen ligger i udkanten af Østersøen, og individer fra Østersøpopulation kan derfor optræde i området.

Støjgener i forbindelse med klappning er ikke så kraftige, at de påvirker hørelsen hos fisk og pattedyr. Derfor vil støj i forbindelse med klapaktiviteter kun medføre kortvarige forstyrrelser for dyrene¹⁵.

Da projektet tidsmæssigt er meget begrænset, og da klappningen ikke vurderes at medføre langvarige forandringer på havbunden, vil både fisk og pattedyr hurtigt kunne genoptage deres færden i området efter endt klappning.

Hverken marsvin eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne i den korte tid, hvor arbejdet pågår. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at oprensning og klappning i henhold til denne tilladelse ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin.

3.10 Vurdering af øvrige interesser

Miljøstyrelsen bemærker høringssvar fra Søfartsstyrelsen angående minimumsdybden på klapplassen. Der stilles derfor vilkår om en minimumsdybde på 10,1 m på klapplassen, jf. vilkår D.

I henhold til høringssvar fra Vikingeskibsmuseets Marinarkæologiske afdeling skal Miljøstyrelsen gøre tilladelsesindehaver opmærksom på, at skulle der under

¹⁴ Aarhus Universitet, DCE, videnskabelig rapport nr. 284 (2018):

<https://mst.dk/media/183331/sr284-marsvin-udbredelse-2018.pdf>

¹⁵ Menneskeskabte påvirkninger af havet- andre presfaktorer end kvælstof og klimaforandringer. DTU Aqua-rapport nr. 336-2018

arbejdet findes spor af fortidsminder, herunder vrag, skal museet kontaktes ifølge Museumsloven §29h¹⁶, og arbejdet skal standes.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at aktiviteterne i henhold til denne tilladelse kan gennemføres uden øvrige interesser påvirkes væsentligt.

3.11 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at klappe materiale fra det indtegnede område i Bogø Rende på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

På vegne af Miljøstyrelsen
Jacob Irgens-Møller Nielsen

4 Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- Ansøgeren
- Enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Kommunalbestyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Forbrugerrådet
- Danmarks Fiskeriforening
- Danske Råstoffer
- Danmarks Rederiforening
- Bilfærgernes Rederiforening
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Danske Havne
- Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID)
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og som har ønsket underretning om afgørelsen
- Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, og som har ønsket underretning om afgørelsen, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

¹⁶ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

5 Andre oplysninger

Hvis arbejdet ønskes varslet i Efterretninger for Søfarende, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom mindst 3 uger forinden. Søfartsstyrelsen skal underrettes skriftligt eller via E-mail: sfs@dma.dk. Samtidig underrettes om arbejdsmetode, anvendt materiel, herunder om der udlægges varp og om det forventede påbegyndelsestidspunkt samt om arbejdets forventede varighed. Hvis arbejdet stoppes i mere end 2 måneder, skal Søfartsstyrelsen underrettes på ny.

Klapning uden tilladelse og tilsidesættelse af vilkår for denne tilladelse, herunder pligten til indberetning, kan straffes i henhold til § 59 i lov om beskyttelse af havmiljøet.

Miljøstyrelsens tilladelse til klapning fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser på den konkrete lokalitet er indhentet.

6 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Foreningen Stege Nor og Norets opland **mail@marieh.dk**
Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**
Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**
Slots- og Kulturstyrelsen **post@slks.dk**
Vikingskibsmuseets marinarkæologiske afdeling
marinark@vikingskibsmuseet.dk
Styrelsen for patientsikkerhed **stps@stps.dk**
Forbrugerrådet **fbr@fbr.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@di.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Bilfærgernes Rederiforening **info@shipowners.dk**
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd **ae@ae.dk**
Danske Havne **danskehavne@danskehavne.dk**
Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID) **Info@flidhavne.dk**
Danmarks Naturfredningsforening **dn@dn.dk**
Danmarks Sportsfiskerforbund **post@sportsfiskerforbundet.dk**

Greenpeace **hoering.dk@greenpeace.org**
Dansk Ornitologisk Forening **natur@dof.dk**
Friluftsrådet **fr@friluftstraadet.dk**
Dansk sejlunion **ds@sailing.dk**

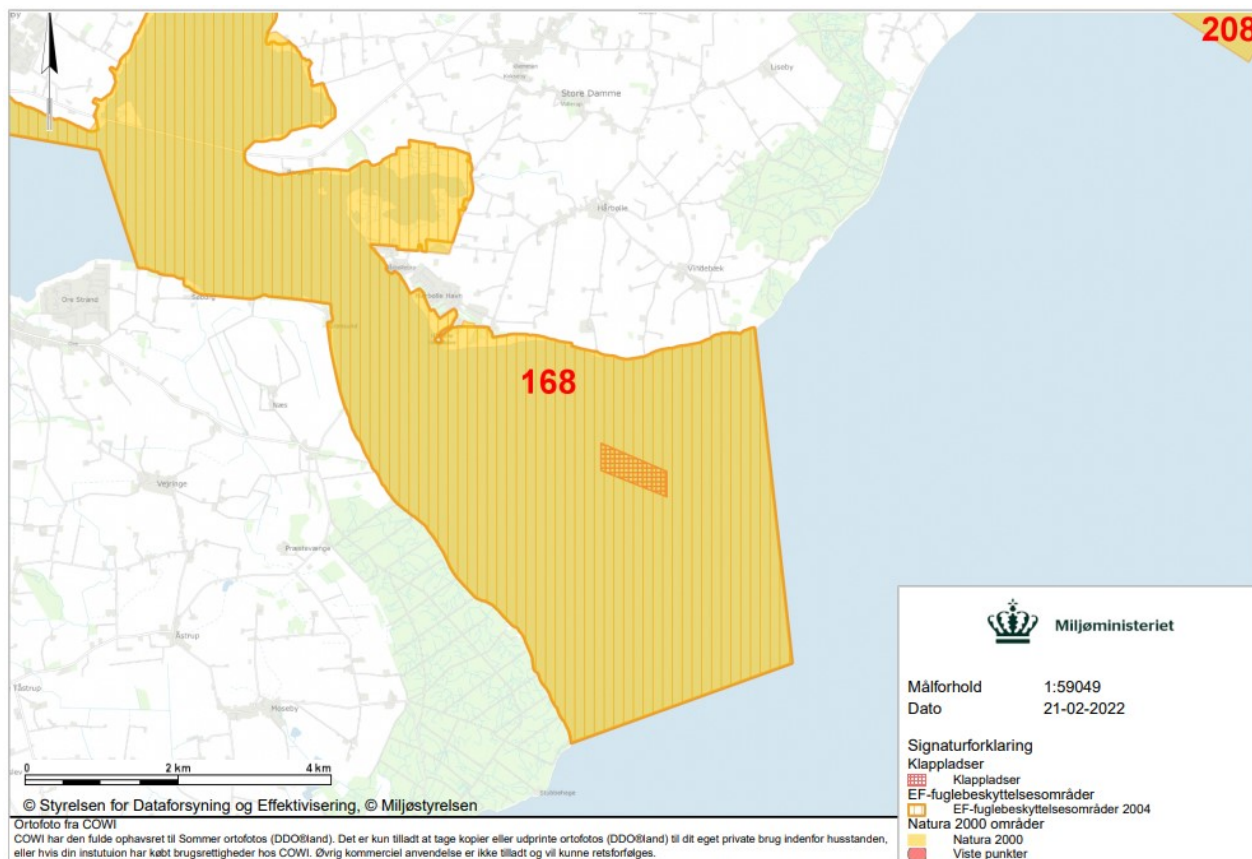
BILAG 1 Oprensningsområdets placering

Det tilladte oprensningsområde ved Bogø Rende er indrammet med rødt på nedenstående figur. De sorte prikker markerer prøvetagningsnedstikkene.

BILAG 2 Klappladsens beliggenhed

Nedenstående kort viser klappladsens beliggenhed.

Figur 1: Kort over klappladsen (rød skravering). Derudover er Natura-2000 området 168 (gul markering) og fuglebeskyttelsesområde (orange skravering).

Hjørnepositionerne er følgende:

54° 51,742' N 12° 11,228' Ø
54° 51,947' N 12° 10,441' Ø
54° 52,139' N 12° 10,456' Ø
54° 51,92' N 12° 11,243' Ø

(WGS-84) grader, minutter og decimalminutter.

BILAG 3 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klappning af optaget havbundsmateriale

1. Prøvetagning

Ifølge klapvejledningen¹⁷ tages prøver af de øverste 25-50 cm af sedimentet på det sted, hvor der skal optages materiale. Grunden til, at der kun udtages prøver fra den øverste del af sedimentet, uanset at der eventuelt skal oprensnes op til en større dybde, er, at det mest forurenede materiale normalt vil aflejres med det finkornede og lette materiale, som aflejres øverst. Derfor vil en prøvetagning fra den øverste del af sedimentet være fyldestgørende i forhold til at vurdere indholdet af miljøfarlige stoffer.

Miljøstyrelsen har praksis for, at der skal tages prøver af de øverste 30 cm. Hermed opnås en ensartet prøvetagningsmetode for alle havne, hvilket øger sammenligneligheden imellem miljøtilstanden fra forskellige områder.

Analyseprogrammet fastsættes konkret i overensstemmelse med klapvejledningen.

2. Vurdering af det målte indhold af miljøfarlige stoffer.

I klapvejledningen er der fastsat to aktionsniveauer for de mest almindeligt forekommende miljøfarlige stoffer i klappmateriale. Nedre aktionsniveau antages at være på niveau med gennemsnitlige baggrunds niveau for de pågældende stoffer i de danske kystvande. Hvis klappmaterialet indeholder koncentrationer af miljøfarlige stoffer under eller på niveau med nedre aktionsniveau, kan det som udgangspunkt tillades genplaceret på havet. Er det over øvre aktionsniveau, kan materialet som udgangspunkt ikke tillades genplaceret på havet.

Hvis der konstateres koncentrationer af et eller flere miljøfarlige stoffer imellem øvre og nedre aktionsniveau kan tilladelsen kun gives på baggrund af en konkret vurdering af aktivitetens (optagningens og klappningens) mulige miljøkonsekvenser.

Vurdering af sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau.

Ved en konkret vurdering af påvirkningerne fra sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau indgår følgende forhold:

- Graden af forurening, herunder særlig en sammenligning med det eksisterende baggrunds niveau i det vandområde, hvor klapppladsen ligger
- Mængden af sediment, der ønskes klappet, og over hvor lang tid
- Nærhed til følsomme områder
- Spredningsforhold ved optagningsstedet og klapppladsen

Generelt indgår det i vurderingen, om koncentrationerne ligger tæt på eller langt fra nedre aktionsniveau. Det er desuden relevant at sammenligne med baggrunds niveauet i det konkrete vandområde.

¹⁷ By- og Landskabsstyrelsens vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale - klappning.

Ved sammenligning med baggrundsdata er der behov for at korrigere for indholdet af organisk materiale i sedimentet. Dette skyldes, at de miljøfarlige stoffer hovedsageligt binder sig til det organiske materiale, der er i havbunden. Derfor vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer alt andet lige være større i sedimenter, der indeholder store mængder organisk materiale. Da organisk materiale sædvanligvis er lettere end den mineralske del af sedimentet, vil det organiske materiale lettere blive transporteret rundt i vandet som følge af strøm mv. Dette medfører, at havne kan fungere som sedimentfælder, hvori det organiske sediment i vandet vil bundfældes på grund af strømlæ.

I de havne, hvor der ophobes organisk materiale, vil koncentration af organisk materiale derfor være større end i det farvand, der omgiver havnen. Som følge heraf vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer også være større, uden at dette nødvendigvis skyldes forureningskilder i havnen. For at få et retvisende billede af indholdet af miljøfarlige stoffer og vurdere, om dette er udtryk for, at havnesedimenterne er mere forurenede end sedimentet i det konkrete vandområde, er det derfor relevant at tage højde for indholdet af organisk materiale.

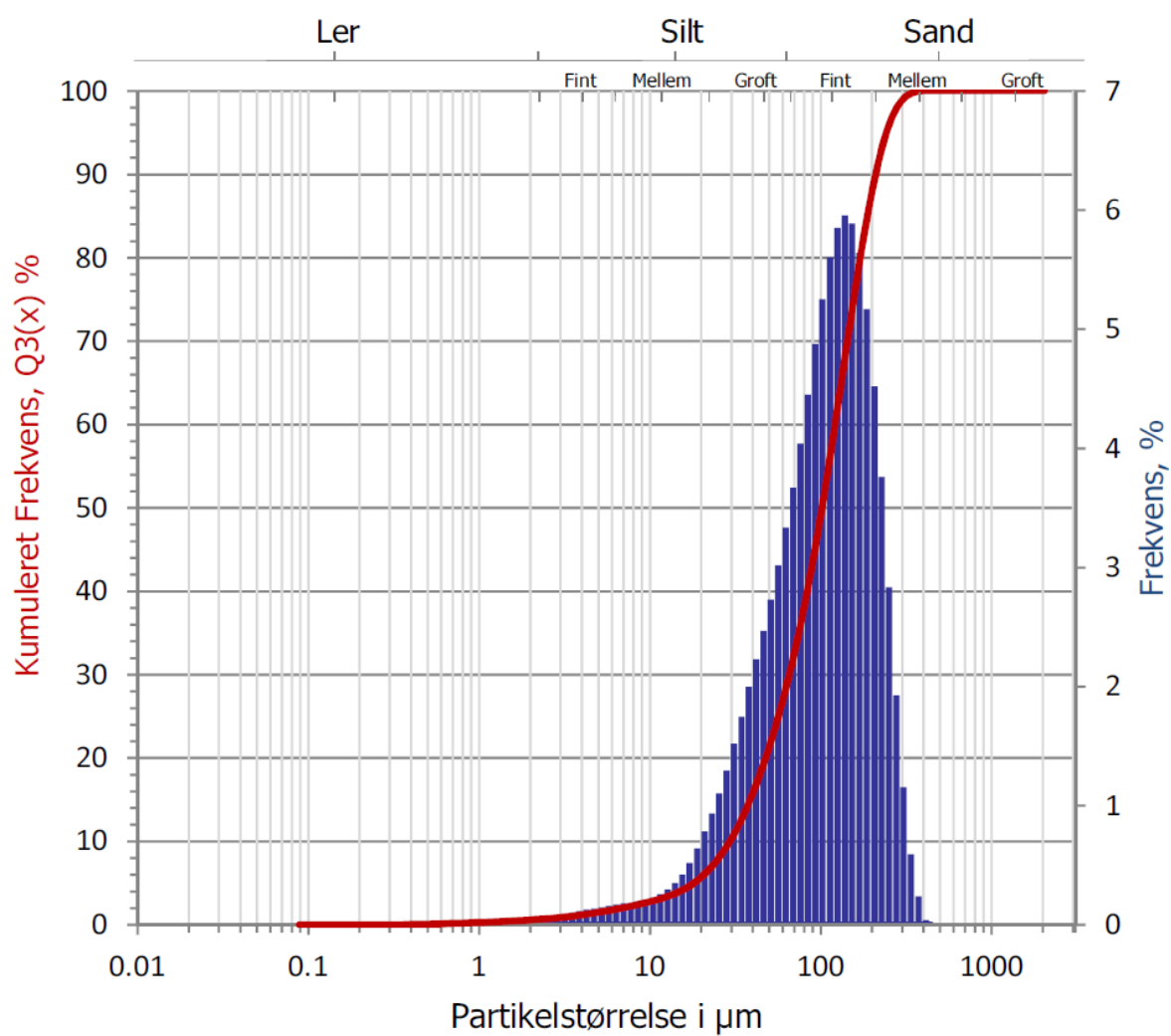
Det organiske materiale i sedimentet kan estimeres på følgende måde: En prøve af sedimentet vejes. Herefter tørres sedimentet så alt vandet fordamper fra prøven. Prøvens tørstofindhold angives i procent af prøvens totale vægt. Derefter opvarmes den tørrede prøve ved så høje temperaturer, at alt det organiske materiale fra prøven brændes af. Det kaldes at man "udgløder" prøven. Ved at veje prøven igen og trække de to vægte fra hinanden, får man et mål for prøvens glødetab, der angiver prøves andel af organisk materiale. Det angives i procent af den tørre prøves vægt. Dvs. glødetab (GT) i % af tørstof, angiver hvor stor en procentdel organisk materiale der er i sedimentet.

Man kan således sammenligne de målte koncentrationer af miljøfarlige stoffer fra havnen med de koncentrationer, der findes i prøver fra det konkrete vandområde, der har et tilsvarende indhold af organisk materiale. På den måde kan det vurderes, om sedimentets indhold af miljøfarlige stoffer er en forurening, der stammer fra havnen, eller om der blot er tale om en ophobning af organisk materiale fra omgivelserne, som ikke vil give en nettotilførsel til vandområdet.

Hvis der efter korrektion i forhold til indhold af organisk materiale er en forhøjet koncentration af miljøfarlige stoffer i det sediment, der ønskes klappet, foretages en konkret vurdering af optagningens og klapningens forventede påvirkning af klappladsen og vandområdet. Dette sker på baggrund af mængden af sediment, der ønskes klappet, hvor store mængder, der ønskes klappet på en gang og over hvor lang tid, spredningsforhold på klappladsen, nærhed til følsomme områder m.v.

Hvis der ikke er en overkoncentration af miljøfarlige stoffer i forhold til baggrundsniveauet, sker der reelt ikke en tilførsel af miljøfarlige stoffer til havet, og klapningen vil som altovervejende hovedregel kunne tillades. Der kan dog være særlige tilfælde, hvor mængderne er så store, eller området er så følsomt, at der må foretages en yderligere konkret vurdering i forhold til en eventuel akut skadevirkning.

Bilag 4 Kornkurver

Kornstørrelsefordeling i Bogø Rende. Materialet består primært af fint sand og groft silt.